

2. søndag efter påske

Videogudstjeneste 26. april 2020

Johannesevangelisten Johannes skriver:

“Mine får hører min røst, og jeg kender dem, og de følger mig, og jeg giver dem evigt liv, og de skal aldrig i evighed gå fortabt, og ingen skal rive dem ud af min hånd.” *Joh 10,22-30*

1.

Til daglig lever man i tro på, at verden ikke er af lave. Når man går i seng om aftenen, tror man, at man vil vågne igen.

Når man sidder i sit hjem og spiser, er man ikke bange for, at en fremmed kommer og overfalder een.

Den norske forfatter, Karl Ove Knausgaard fortæller et sted en erindringer om et øjeblik, hvor frygten tager magten fra ham. Han ser sin altandør åben og bliver bange for, at den lille datter er gået ud, har kravlet op og er faldet ud over:

”Min generelle erfaring er, at alt nok skal gå, at intet er farligt, ikke i virkeligheden.

Men så dukker døden op i eens nærhed, så står man på altanen en stjerneklar kold vinteraften og forstår, at døden vil fjerne alt. At den vil slå ned både hid og did og aldrig holde op. Vores forældre, vore børn, vore brødre og søstre, vores venner og fjender, alle vil den tage.

Så åbner man døren og går ind i varmen igen, tanken forsvinder, vi fortsætter med vores liv, som om intet nogensinde kunne rokke ved det.”

2.

Det, Knausgaard beskriver, er noget, vi alle kender: At vi har en hverdagens overlevelsesstrategi, om at alt er i den bedste orden, så vi kan pleje vores sunde fornuft og tro på, at det nok skal gå altsammen.

Men i virkeligheden lever vi i ”dødens skygge”, som vi kalder det i kirkens sprog. I virkeligheden ved vi, at vi kan rammes når som helst; men det er ikke til at leve og virke med den viden tæt på hele tiden.

Det er kun, når vi kommer i situationer, som da Knausgaard opdager den åbne altandør og forestiller sig den lille pige ligger død på jorden mange meter nede, at vi mister fodfæstet, om jeg så må sige.

Nu kom pigen ikke noget til. Hun var slet ikke gået ud på altanen; men skrækken sad i forfatteren.

Og alle husker sådan nogle øjeblikke uden fast livsgrund.

Øjeblikke, hvor tilværelsens vilkår eksponeres klart. Nogle mener, at verden er i sådan et øjeblik nu, hvor coronaen for en stund har suspenderet det ubekymrede livssyn.

3.

Virussen har lagt nye ord ind i hverdagen: Inddæmningsstrategi, afbødningstrategi, isolation, værnemidler, osv. Der er brug for ledelse, men hvad er en godt ledelse?

Kineserne tager håndfast på tingene, deres samfund er topstyret. Herhjemme har retorikken mere karakter af anerkendelse af den enkeltes ansvar.

Det siger noget om synet på det enkelte menneske. Er mennesket et hjul i det store hellige maskineri, eller henter helheden sin berettigelse i den enkelte.

Når vi i dagens Johannestekst tager hul på de Jesus-taler, hvor han sammenligner sig selv med en hyrde, er det de samme konturer, der tegnes op:

Hyrden kan enten lukke fårene ind i en indhegning, der beskytter mod ulve men begrænser og isolerer;

eller hyrden kan røgte dyrene, følge dem i det åbne land, finde de bortløbne og pleje de svage.

Den første hyrde spiller på frygten, den anden viser omsorg.

For det meste tænker vi ikke over det. Vi lever i en *tro* på, at hverdagen forløber forudsigeligt, at TV avisen sendes kl. 21 og vækkeuret ringer kl. 6, først når der sker noget uventet, der viser, at sikkerheden var en illusion, vågner frygten.

Knausgaard ser frygten i øjnene, da han opdager den åbne altandør; den bringer ham fra sans og samling, indtil han opdager at barnet er inde og ikke ude. Da kan han også selv gå ind i varmen igen: "...tanken forsvinder, vi fortsætter med vores liv, som om intet nogensinde kunne røkke ved det."

4.

For vi har brug for troen på at hverdagen er urokkelig. Vi har brug for gentagelser, for ritualer; ellers var alt, hvad vi foretog os, en nuets kamp for overlevelse.

Vi har brug for vækkeuret og TV avisen, rådhusuret kl. 12 og dronningens nytårstale, for roen ved det forudsigelige giver os overskud til at tage os af de opgaver, der ligger ud over den umiddelbare overlevelse, netop fordi så meget af det, der sker omkring os, bare sker uden at vi tænker nærmere over det.

Det giver overskud til at kære sig om det, vi kalder det menneskelige. Det menneskelige er det modsatte af det dyriske. Og det dyriske findes, ulven er en virkelighed i menneskets verden. I krigen gælder kun overlevelse og den stærkes kamp. I hungersnøden gælder kun at redde sig det næste måltid.

Menneskelighed er at dele maden og tage sig af de svage.

Man kan hade alder, sygdom, svaghed, fordi det eksponerer, at vi *lever i dødens skygge*; men når vi hader alderdom, sygdom og svaghed, afliver vi menneskeligheden.

Vi er i et øjeblik nu, der afslører vort fællesskab.

Vi har en folkelig myte, der taler om det: Holger Danske. Når der er fare på færde, rører det på sig i Kronborgs kasematter, for faren vil afsløre det skjulte; det, der er til stede hele tiden, uden at man kan se det. Det afsløres, om vi bides eller enes.

Sådan er det også med billedet på fårene, som Johannesteksten taler om. Om de bides eller enes, kommer an på hyrden.

Menneskeligheden har et ophav. Derfor forbinder vi os med hyrden i kirken i nadverens fællesmåltid.

Selvom vi er døbt enkeltvis og hver især må forholde os til vores dåb, er vi fælles om måltidet. Det viser det menneskelige.

Kristendom handler om, hvad det vil sige at være menneske. Kristendom handler om værdien af det menneskelige, at selv det mindste har sin oprindelse i det store. Mennesket er ikke en fejltagelse, der skal indpasse sig i naturen.

Man tænker ikke dagligt over det, for man har travlt med så meget andet; men når man ser en åben altandør, står det lysende klart!